

Ngày 14/09/2013, Hội Đồng Phát Triển Văn Hóa-Xã Hội Champa sẽ tổ chức buổi ra mắt sách Lịch Sử Champa: 33 năm cuối cùng (1802-1835) và Hội Luận về chế độ: Dân tộc bản địa Việt Nam tại San Jose, Hoa Kỳ. Chúng tôi từng hợp mặt số thông tin và phân tích trong bài viết dưới đây về những thuận lợi và khó khăn của những người dân bản địa trong nước trên con đường đấu tranh đòi quyền bản địa cho dân tộc mình trong bối cảnh hiện nay.

1). Thuận lợi

Tuyên ngôn về Quyền Bản địa (Rights of indigenous people) đã được Hội đồng Liên hiệp quốc thông qua vào ngày 13/09/2007. Đây là cơ sở pháp lý để người dân bản địa có được niềm tin vào những chế độ tính công lý về quyền bản địa mà họ phải được hưởng, đồng thời giúp họ kiên trì và theo đuổi những mục tiêu chính đáng cho cộng đồng mình.

Phong trào đấu tranh đòi quyền bản địa trên thế giới đã thành công và mặt số nước như Mỹ,

Trên con đường đi tìm quy định bản địa cho dân tộc

Written by Ja Karo, đăng ghi trong nôm c
Saturday, 14 September 2013 07:45

Nhật Bản, Canada, New Zealand, Úc, Malaysia... Điệu này đi ra nhiều hy vọng và lòng quan tâm mà tất cả lại tập trung dành cho các dân tộc bản địa ở Việt Nam như các nôm c trên thế giới và trong khu vực.

Hội Đồng Các Dân Tộc Bản Địa Việt Nam (The Council of Indigenous Peoples in Today's Vietnam) gồm các dân tộc bản địa Chăm, Tây Nguyên và Khmer-Krom, đã đi thành lập có đầy đủ hệ thống pháp lý và chính sách lịch sử cùng với tâm nguyện lớn cho dân tộc và công đồng. Nhưng việc làm của hội đồng này trong thời gian qua thì đi ngược lại Liên Hiệp Quốc trong các buổi điều tra nhân quyền trên quốc gia Hoa Kỳ cũng như một số hội đồng khác đã tổ chức uy tín trên chính trường quốc tế và gây dè dặt niềm tin cho người dân bản địa trong nôm c.

Phong trào đấu tranh đòi dân chủ trong nôm c đang phát triển mạnh mẽ; cùng với sự hỗ trợ của mạng internet đã giúp cho người dân có đầy đủ thông tin phản ánh về những bất công xã hội, đặc biệt là nạn tham nhũng, hối lộ, thu hối lộ bất hợp lý,...trong đó có sự phản ánh thực trạng những thiệt hại và tổn thương của người dân bản địa như: các dự án Bauxit, nhà máy điện hạt nhân, hầm mỏ phá hoại môi trường, tiêu diệt sự sống; chính sách di dân thu hồi đất đai làm cho người dân bản địa nghèo đói; Văn hóa bản địa truyền thống nguy cơ biến mất và tiêu diệt; bất công trong y tế, giáo dục cho người dân bản địa,... Tất cả thực trạng này đã có phản ánh ngày một nhiều và cho thấy tình trạng đã đến mức báo động.

Gần đây các vụ nổi dậy như: Tiếu súng Đoàn Văn Vượng; Biếu tình nguyện Văn Giang, Cuộc đàn áp giáo xứ Mỹ Yên hay gần đây nhất là vụ nổi dậy tại UBND tỉnh Thái Bình, ... đã cho thấy tình hình bạo lực gia tăng trong nôm c, người dân đứng lên biểu diễn vào bất cứ đâu cùng. Do đó người dân bản địa có cơ sở để so sánh và theo đuổi cách đấu tranh ôn hòa, đem bỏ đúng hình thức Liên Hiệp Quốc và Quy định bản địa hiện hành mong chính quyền Việt Nam sớm giải quyết hệ thống bản địa cho các dân tộc bản địa ở Việt Nam như đã cam kết.

Trên con đường đi tìm quy n b n đ a cho dân t c

Written by Ja Karo, đ c gi trong n c
Saturday, 14 September 2013 07:45

T Công Ánh và Thành Phú Bá t i đài phát thanh Tiếng N c Tôi đ bàn v dân t c b n đ a

2). Khó khăn

M t s v n b n c a chính ph v v n đ dân t c v n còn n ng v tính chính tr và an ninh mà ch a quan tâm đ n nh ng quy n l i chính đ ng c a ng i b n đ a. Ch ng h n nh : Ch th s 34-CT/TW c a Ban Bí Th v v i c tăng c ng đ u tranh ch ng âm m u, ho t đ ng “Đi n bi n hoà bình” trên lãnh v c t t ng văn hoá. Trong ph n nói v “v n đ dân t c” v n b n v i t: “các th l c thù đ ch đ y m nh tuyên truy n xuyên t c l ch s , nh v n đ l ch s v ùng đ t Nam B Vi t Nam, l ch s v ng qu c Champa đ khích đ ng h n thù dân t c, ly khai, t tr . Ti p t c

Trên con đường đi tìm quy định bên nhà cho dân tộc

Written by Ja Karo, đăng lại trong nttc
Saturday, 14 September 2013 07:45

Hiện thu hút cho sự phát triển ở các khu vực trung tâm gia tăng hoạt động chính phủ, thực hiện ý định thành lập “Nhà nước Degar ở các vùng Tây Nguyên, nhà nước Khmer-Krom ở Tây Nam Bộ, nhà nước Chăm ở các vùng Nam Trung Bộ ...., nhằm phá vỡ sự thống nhất quốc gia ở Việt Nam, tạo tiền đề cho sự can thiệp của các thế lực thù địch bên ngoài”.

Chính thức trên là giọng điệu chuyên chế, sự sùng bái ngụy tạo mà chỉ trung tâm và đầu tranh đòi quy định bên nhà chính đáng của người dân.

Người dân bên nhà trong nttc còn gặp nhiều khó khăn trong việc thành lập các hội đoàn chính danh để sinh hoạt cộng đồng. Do đó làm cho người dân bên nhà trong nttc không biết trông cậy vào ai. Những người chỉ đạo sự cố, bô lão và các trí thức có uy tín luôn bị theo dõi, quấy nhiễu chính trị và gây nhiều khó khăn.

Một số người dân Chăm, Tây Nguyên hay Khmer-Krom, được chính quyền trong nttc cấp cho chút ít bằng lợi ích để làm phát ngôn đi diễn cho cộng đồng theo hướng có lợi cho chính quyền mà không quan tâm đến quy định của dân tộc mình. Nhóm người này đã trở thành một lực lượng trung gian cho phong trào đòi tranh đòi quy định bên nhà trong nttc cũng như bô lão bên nhà sự văn hóa. Ví dụ như hội đồng hội đồng bô lão của vùng Chăm của biên giới của BBSSCC và vô tình phá hủy di sản văn hóa vùng Chăm truyền thống; hay họ đã lên tiếng ủng hộ nhà máy điện hạt nhân ở Ninh Thuận mà không biết đến án này thì miền nam hiện nay họ đã đi tìm kiếm khi nào....

Hiện hoạt động người dân bên nhà đòi gặp nhiều khó khăn trong phát triển kinh tế; nhiều gia đình quá

Trên con đường đi tìm quy định bên đũa cho dân tộc

Written by Ja Karo, đăng ghi trong nôm c

Saturday, 14 September 2013 07:45

---

nghèo đói và c̣ c̣ c do ṃ t ḥ t đ̣ t đại canh tác, và ḥ pḥ i đi làm ḅ ng nhị u ngḥ ṭ m ḅ khác đ̣ tìm ḳ sinh nhai.

3. Kết luận

Tṛ c nḥ ng thụ n ḷ i và khó khăn trên, ng̣ i dân ḅ n đ̣ a trong ṇ c c̣ n pḥ i đoàn kết và kiên trì đ̣ u tranh cho quỵ n ḅ n đ̣ a c̣ a dân ṭ c mình. Ḅ o ṭ n ḅ n ṣ c văn hóa, khôi pḥ c lụ t ṭ c, tṛ ḷ i quỵ n ṣ ḥ u đ̣ t đại đ̣ phát trị n kinh ṭ ḅ n ṿ ng, và đ̣ m ḅ o các quỵ n ḷ i khác ṿ an ninh, chính tṛ , xã ḥ i, y ṭ , giáo ḍ c... cho các ṣ c dân ḅ n đ̣ a ṭ i Vị t Nam là nḥ ng ṇ i dung c̣ ḅ n ṿ quỵ n ḅ n đ̣ a mà chính quỵ n Vị t Nam ṣ m pḥ i tḥ c hị n.

Tḥ gị i đang c̣ vũ và ḥ ng ̣ ng ṃ nh ṃ quỵ n ḅ n đ̣ a đã đ̣ c Liên hị p qụ c ban hành, và đã tḥ c thi thành công ̣ nhị u qụ c gia. Đã đ̣ n lúc ḷ ng tâm nḥ n lọ i không tḥ tị p ṭ c ḥ ḥ ng tṛ c ṇ i tḥ ng kḥ c̣ a các ṣ c dân ḅ n đ̣ a mà trong sụ t nhị u tḥ ḳ ḥ đã cam go cḥ u đ̣ ng. Ṇ u tṛ c đây quỵ n ṭ quỵ t đã giúp ng̣ i dân ḅ tṛ kết thúc cḥ đ̣ thụ c đ̣ a thì quỵ n ṇ y không tḥ làm ng̣ tṛ c ṣ đòi ḥ i chính đ̣ng c̣ a các ṣ c dân ḅ n đ̣ a trong vị c tḥ c hị n tuyên ngôn 2007.

Trên con đường đi tìm quy n b n đ a cho dân t c

Written by Ja Karo, đ c gi trong n c
Saturday, 14 September 2013 07:45
